

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرقمات ایران با سایر کشورها

مؤلفین:

سینا واحد زاده - علویه واحد زاده

۱۳۹۶

مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان

سرشناسه	: واحدزاده، سینا، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: موقوفات ایران با سایر کشورها/ سینا واحدزاده، علویه واحدزاده.
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۶۷-۸۴-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: وقف
موضوع	: موقوفه‌ها
موضوع	: موقوفه‌ها -- ایران -- تاریخ
موضوع	: وقف -- ایران
موضوع	: وقف - جنبه‌های قرآنی
شناسه افزوده	: واحدزاده، علویه، ۱۳۴۰ -
رده بندی کنگره	: BP۱۹۳/۲/۳۰۸۰۰۹۶
رده بندی دیویی	: ۲۲۷/۳۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۷۵۱۴۷
Waqf	
Endowments	
Endowments -- Iran -- History	
Waqf -- Iran	
Waqf-- Qur'anic teaching	

مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان

موقوفات ایران با سایر کشورها	■ نام کتاب:
سینا واحدزاده - علویه واحدزاده	■ تألیف:
آموزشی تالیفی ارشدان	■ ناشر:
اول	■ ویرایش:
اول ۱۳۹۶	■ نوبت چاپ:
www.irantypist.com	■ حروفچینی و صفحه آرایی:
www.irantypist.com	■ طراح و گرافیکست:
۹۷۸-۶۰۰-۸۷۶۷-۸۴-۸	■ شابک:
۱۰۰۰	■ شمارگان:
www.arshadan.com	■ مرکز خرید آنلاین:
www.arshadan.net	■ مرکز پخش و توزیع:
۰۲۱۴۷۶۲۵۵	■ قیمت:
۱۹۰۰۰ تومان	

مقدمه:

وقف از احکام تأسیسی اسلام می‌باشد و از لحاظ اجتماعی اهمیت فراوان دارد و بسیاری از تأسیسات عمومی موجود از قبیل مدارس، بیمارستان‌ها، مساجد، پل‌ها و حتی اماکن تجاری در ایران و سایر کشورهای اسلامی موقوفاتی است که از افراد نیکوکار به یادگار مانده است. یکی از آسیب‌های شدید مرتبط با نهاد وقف تصرفات نامشروع در اموال موقوفه بوده است در موارد زیادی مشاهده شده است که اموال موقوفه مورد سوءاستفاده حاکمان جبار و افراد ناصالح قرار گرفته لذا برای مصونیت موقوفات قانون مدنی تدابیری اندیشیده و فصلی را به آن اختصاص داده است.

لیکن به علت برخی موارد از جمله: موقوفات ثبت‌نشده به شکلهای مختلف مورد سوء استفاده از موقوفات قرار می‌گیرد. اهمیت به سزای آن موجب ارایه این اثر گردیده است، تا به وسیله مطالعه تطبیقی در کشور و بررسی آثار موجود و تعمق و تدقیق در قوانین و نظرات نویسندگان پرداخته شود. امید است شالله سعی می‌ذوله منبعی مناسب و مفید در این زمینه واقع شود.

در خاتمه لازم می‌دانم از کلیه کسانی که بطور مستقیم یا غیر مستقیم در تهیه و تدوین این اثر مارا یاری نمودند، و نیز از مدیران و دست‌اندرکاران محترم نشر ارشدان که موجبات چاپ این اثر را فراهم نمودند کمال تشکر و سپاس را دارم. ان شاء الله تعالی و ان برفرمان الهی که در قرآن کریم فرموده لبیک گوئیم:

«و فی اموالهم حق معلوم للسائل والمحروم»

باتشکر

سینا واحد زاده - علویه واحد زاده

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات	۹
پیشگفتار	۹
وقف کسب و کار	۱۱
بناهای یادبود و خیریه	۱۱
وقف هدایا و هدایای وقفی	۱۲
وقف مراکز درمانی	۱۲
مبحث اول: تاریخچه، اهداف و تعاریف وقف	۱۳
گفتار اول: پیشینه تاریخی	۱۳
بند اول: موقوفات دردوره صفاریان	۱۴
بند دوم: موقوفات دردوره سامانیان و ساسانیان	۱۴
بند سوم: موقوفات دردوره صفویه	۱۵
بند چهارم: موقوفات دردوره سلجوقیان	۱۷
بند پنجم: موقوفات در دوره افشاریه	۱۸
بند ششم: اوقاف از مشروطیت تا پیروزی انقلاب اسلامی	۱۹
بند هفتم: وضعیت اداره موقوفات در ایران	۲۰
گفتاردوم: اهداف و تعاریف وقف	۲۱
بند اول: اهداف وقف	۲۱
بنددوم: معنا و مفهوم وقف	۲۲
بند سوم: تعاریف و وظایف متولی	۲۶
مبحث دوم: ادله فقهی، اقسام، ارکان و شرایط وقف	۲۹

۲۹	گفتار اول: ادله فقهی وقف
۲۹	بند اول: وقف از نظر قرآن
۳۰	بند دوم: وقف از نظر احادیث
۳۲	گفتار دوم: اقسام وقف و ارکان وقف
۳۲	بند اول: اقسام وقف
۳۶	بند دوم: ارکان وقف
۴۳	بند سوم: شرایط موقوف علیه
۴۷	مبحث دوم: شرایط و ماهیت حقوقی عقد وقف
۴۷	گفتار اول: ماهیت حقوقی عقد وقف
۴۷	بند اول: عقد بودن وقف
۵۰	بند دوم: تملیکی بودن وقف
۵۴	بند سوم: وقف عقدی غیر معوض
۵۵	بند چهارم: وقف عقدی لازم است
۵۵	بند پنجم: امانی بودن وقف
۵۶	بند ششم: عینی بودن عقد وقف
۵۷	گفتار دوم: شرایط وقف
۵۷	بند اول: شرایط خاص صحت قراردادها
۶۱	بند دوم: شرایط خاص وقف
۶۵	بند سوم: شرایط عمومی مال موقوفه
۷۰	بند چهارم: لزوم تغایر واقف و موقوف علیه
۷۱	مبحث چهارم: اداره و پایان عقد وقف
۷۱	گفتار اول: اداره وقف
۷۱	بند اول: متولی
۷۵	بند دوم: شرایط متولی
۷۶	بند سوم: وظایف متولی
۷۹	بند چهارم: نصب ناظر بر متولی

بند پنجم: اجاره مال موقوفه	۸۱
بند ششم: تبدیل به احسن کردن موقوفات	۸۱
بند هفتم: تقسیم مال موقوف	۸۲
گفتار دوم: پایان وقف	۸۴
بند اول: تلف عین موقوفه	۸۴
بند دوم: از بیرون رفتن صلاحیت انتفاع مورد نظر	۸۶
بند سوم: تمام مال موقوف در نتیجه اعمال حق شفعه	۸۷
بند چهارم: بیع وقف	۸۹
بند پنجم: تأثیر فروش عین موقوفه بر وقف	۹۱
بند ششم: نقش وقف	۹۴
بند هفتم: تأثیرات وقف	۹۵
بند هشتم: هدف وقف	۹۹
 فصل دوم: بررسی وقف و نهادهای مشابه وقف در سایر نظامهای حقوقی	۱۰۱
 مبحث اول: بررسی موقوفات در سایر جوامع	۱۰۱
گفتار اول: تاریخچه وقف در مذاهب و جوامع کشورها	۱۰۱
گفتار دوم: جایگاه وقف در کشورها	۱۰۵
مبحث دوم: بررسی وقف در کشورهای اسلامی	۱۱۰
گفتار اول: وقف در کشور عمان	۱۱۰
بند اول: تعمیر، استبدال و فروش موقوفات در عمان	۱۱۱
بند دوم: سرمایه گذاری اموال موقوفه در عمان	۱۱۱
گفتار دوم: وقف در کشور مصر	۱۱۲
بند اول: تعریف وقف در حقوق مصر	۱۱۲
بند دوم: بیان چند اصطلاح در حقوق مصر	۱۱۳

بند سوم: تدوین قوانین نظارت بر وقف در مصر	۱۱۷
بند چهارم: شیوه نظارت وقف در حقوق مصر	۱۱۹
بند پنجم: نظارت اشخاص در قانون مدنی مصر	۱۲۰
بند ششم: نظارت حاکم در قانون مدنی مصر	۱۲۲
گفتار سوم: موقوفات در کشور ترکیه	۱۲۹
بند اول: اداره اوقاف در ترکیه	۱۳۱
بند دوم: اربع اوقف در ترکیه	۱۳۲
گفتار چهارم: نظارت «اشخاص» و «نظارت حاکم» در وقف ایران و ترکیه	۱۳۸
بند اول: نظارت «اشخاص» در وقف	۱۳۸
بند دوم: نظارت «حاکم» در وقف	۱۴۰
نتیجه گیری	۱۴۹
منابع و مآخذ	۱۵۳